

Halk hakydasynda galan ýyllar

Category: Edebi makalalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Halk hakydasynda galan ýyllar HALK HAKYDASYNDA GALAN ÝYLLAR

Her gezek «Halk hakydasy» ýadygärlikler toplumyna baranyňda seni buýsançly duýgular tolgunmaga mejbur edýär. Sen bu ýerde geçmişiniň şu gün bilen serhetleşyändiginiň şaýady bolýarsyň. Seni bu ýerde ata-babalaryň belent ruhy göbek ganyň daman eziz topraga has mäkäm baglaýar. Sen bu ýerde taryhyň sesini eşidýärsiň, şu günüň ýylsyny duýýarsyň, ertiriň bolsa nuruny görýärsiň. Çünkü bu ýerdäki binalar mukaddes Watan taryhyna dikilen beýik ýadygärlikdir.

Taryhyň daşa dönen pursatlarynyň hersiniň öz ykbaly bar. Bir pursatlyk gursagymza diň salyp, weýrançylykdan, ahy-naladan öz eziz balasyny asmana sary göterip duran eziz enäniň ýadygärligini synlalyň. 1948-nji ýylyň 6-njy oktyabryndaky bu aýyl-

ganç ýer yranmasy müňlerce adamlaryň ömür tanapyny kesdi. Taryhyň bu ýowuz synagyndan ykbalynda tagma galan adamlaryň bu wakany tolgunman ýatlap bilyäni ýok.

Elenende ene Ýeriň arkasy,
Topraga garyldy bir uly şäher.
Ykbal Heňňam bilen gurdy darkaşy,
Hasrata boguldy umytly sähер.

Belkide enäniň perzendi üçin çekip biljek derdi-dagyndan beter dert ýok bolsa gerek?! Ene goýny ynsanyň ilkinji Watanydyr, ilkinji penakäridir, ilkinji hossarydyr. Watanyň söýmeklik hem ilki bilen seni şu dünýä getiren eziz eneňi, seni şu derejele-re ýetiren mähriban ataňy söýmekden başlanýar. Ene-ata öz perzendini goramak, howpdan halas etmek üçin şirin janyň pida edýär. Her bir Watan goragçysy hem eziz Watanyny edil ene-atanyň öz perzendini söýüşleri kimin söýmelidir. Dünýä getiren balasyňň sag-salamatlygy enäniň iň elýetmez bagtydyr. Watanyň asudalygy bolsa Watan goragçylarynyň iň belent bagtyna öwrülmelidir. «Ata Watan, ene toprak» diýen düşünje biziň aňy-myza ýaşlykdan guýulýar. Watanyň ataň deýin, topragyň eneň deýin aýap saklamak ählimiziň borjumyzdyr.

Eziz Watan şirin janyň,
Jigerden söýmüşem seni!
Aý Arslanyň, Gün Göwherin,
Söýen dek söýmüşem seni!

Al onki süňňüm, aňymy,
Bagş edem hany-manymy,
Göröglyň Öwezjanyny,
Söýen dek söýmüşem seni!

Ynsana beýik derejelere göterilen Watanly bolmakdan gaýry bagt bolup bilmez! Türkmen halky öz ata Watanyny janyndan ileri görüp gorap bilen, Watan bähbidini arap bilen halkdyr. Muňa bolsa heňňam şayat, asyrlar şayat, taryh şayat! Türkmen Watanyny ýaman pällilerden goramagy başarıandy. Sebäbi türkmen halkynyň aňynda hem ganynda namys hem ar diýen düşünjeler hemise berk

orun alandyr. Çünkü ene toprak onuň namysydyr.
Watan ugrundaky söweşlerde şirin janyaň dözüp söweşen gahrymanlaryny halkymyz uly buýsanç bilen ýatlaýar. Çünkü söweşlerde halkymyz öz Watanyň belent ruhy bilen gorady. Türkmen özüniň ruhuny, ar-namysyny berk goramagy başardy. Şeýle seredeniňde düýbünden deň gelmeýän güýçler bilen darkaşa girmek asla aňa sygmajak zat ýaly. Emma welin gep Watan topragyna, namysa, ara gelende gaýrat diýen zat ynsany gözsüz batyra öwürýär. Ine, şeýdip biziň pederlerimiz öz nesillerine Watany söýmegiň belent nusgasyny goýup gidipdirler. Olaryň topraga garylan belent ruhlaryndan bolsa:

Aýralyk bolmaz, sebäp seň,
Topragňa janym gataryn.
Kän-kän zatsyz oňaryn men,
Sensiz oňmaryn Watanyň! –

diýen owaz asmana galýar.

Hormatly Prezidentimiziň: «Mertler Watany beýgeldýär, Watan bolsa mertleri beýgeldýär» diýen dana sözleri bar. Halkmyzyň mert ogullarynyň edermenlikleri bolsa bireýýämler öz halkynyň çäklerinden çykyp, dünýäniň ýüregine ýol saldy. Muny 1941–1945-nji ýyllaryň urşunda pederlerimiziň görkezen gahrymançyligında hem görýäris. Bu uruşda merdana türkmen ýigitleri Jelaladdin bolup, Görogly bolup söweşdiler. Olar Watan üçin söweşdiler! Olaryň ýeňiş sazyny diňlänleri-de bar, diňläp bilmédikleri-de. Olar bize asudalygy baky miras goýup, taryha öwrüldiler. Şonuň üçin hem olaryň ýagty ýadygärligine «Baky ot» ýakyldy.

Bu menzil köp jepa ýitgili menzil,
Juda agyr düşüpdi ol ilime.
Hut şoň üçin tas bir asyr nesiller,
Ýeňiş sözün öwrüp ýörler Gimne.

Aslynda watansöýjilik, watanperwerlik türkmen halkynyň milli häsiýetine öwrülip gidipdir. Watany ezizlemek, söýgülemek, oňa keramat hökmünde garamak hem biziň ata-babalarymyzdan gelýän

milli ýol-ýörelgämiz. Hut şonuň üçin hem öz ata Watanyňy janyn-dan eziz gören watan ogullary hiç haçan unudylmaýar...
Gel, eşretli zamananyň, parahat zeminiň, asuda asmanyň mirasda-ry! Bu soňsuz hem beýik taryh bilen ýüzbe-ýüz bol! Geçmişini öwren, şu günüňi mana öwür, ertiriňe ynam gursagyňda gaýnasyn.
Abadanlyk sazyna şadyýanja çagajyklar oýnasyn!

Goý, ilimiz hem ýurdumyz abadan, ertirlerimiz ýalkymly, şu gü-nümiz has-da şuglaly bolsun! Serhetlerimiz asuda, agzybirligi-miz berk bolsun! Hormatly Prezidentimiziň rowana menzilleri ro-waçlyklara beslensin! Zemin diňe asudalyk şemalyna seslensin!

Akkeperim asudalyk ülkesini mekan eýläp,
Şükür bagşy sazyn çalýar ýürek sesin mukam eýläp,
Pyragynyň arzuwy deý ajap saraý, dükan eýläp,
Altyn gupba köşklerimiz gün nuruna şugla saçýar.

Soňlanmajak bagta ýetdik, nura doldy göwünler,
Ata-babam arzuw eden döwranydyr bu günler,
Akkedperim arşa uçýar, günüm guçýar ak güller,
Toý-toýlaýar ulus iller, günler güle-güle geçýär.

Gülşirin HANOWA. Edebi makalalar